

nu det kirkelige Samsund vil gaae i at imødekomme et saadan Begvemmelighedshensyn, berøer paa ganske andre Betragtninger, navnlig paa, hvorledes Kirken betragter de kirkelige Menigheds-Forhold, den kirkelige Sognebegrændsning. Jeg mener, at det kirkelige Samsund maa sætte den høieste Priis paa denne Menighedernes Afgrændsning; thi naar Spørgsmaalet ikke er om ydelstelig Opvækkelse, men om sand Opbyggelse og Udvikling af det kirkelige Liv, kan det kun stee ved Hjælp af en Sognebegrændsning, hvor Menigheden er sammenfluttet om een Præst og Sjælesørger. Altsaa til samme Tid, som Kirken maa ønske Sognebaandet saaledes løseligt, at Enhver kan søge, hvorhen han vil, maa Samsundet ønske at styrke det egentlige Menighedsbaand, og en kirkelig Bestyrelse, som i Sandhed vilde varetage Kirkens Interesser, maatte til samme Tid, som den løste dette Baand, ogsaa være betænkt paa at give det den Styrke, det hidtil manglede, deels ved Tilsyn med Hensyn til Præstens Embedsførelse, deels ved Forholdsregler, som kunde styrke Menighedernes Interesse for at slutte sig sammen og staae som en samvirkende Heelhed. Kirken vilde altsaa, som jeg mener, arbejde imod sin sande Interesse, dersom den paa nogen Maade begunstige Løsningen af Sognebaandet, dersom den ligesom opfordrede Medlemmerne til at løse den naturlige Forbindelse og søge andre Forbindelser indgaaede. Det er nu dette, jeg mener der stæer ved Lovforslaget, naar det hedder: „de Medlemmer af Folketirken, der have løst Sognebaandet, skulle have Ret til, Enhver for sit Vedkommende, at lade de kirkelige Handlinger udføre i deres Sognekirker ved den Præst, til hvem de have sluttet sig.“ Altsaa er Principet her ikke længer det: at de, der have løst Sognebaandet, skulle søge til den Præst, til hvem de have sluttet sig, men det skal være Enhver uformeent at drage Præsten til sig og aabne Sognets Kirke for den eller de fremmede Præster. Det forekommer mig, at der ligesom er stillet en Præmie for dem, der løse Sognebaandet. De nemlig, der ikke løse Sognebaandet, have ingen anden Ret til deres Kirke, end den, de dele med den hele Menighed; de have Afgang til Kirken efter de

nærmere Bestemmelser, der ere trufne. Naar derimod Nogen løser Sognebaandet, faaer han derved en anden Ret, end han hidtil har havt, faaer Ret til at vælge, om han vil bruge enten sin egen Kirke eller den, til hvis Præst han slutter sig. Selv om der kun er et enkelt Medlem i Menigheden, faaer han en Ret til at aabne Kirken, indbyde en fremmed Præst til at tage den i Brug og foretage en kirkelig Handling han vedkommende. Det hedder videre: at de skulle have Ret til „Enhver for sit Vedkommende“ at lade de kirkelige Handlinger udføre ved den Præst, til hvem de have sluttet sig. Ligesom man altsaa paa den ene Side kunde tænke sig, at en Præst kunde blive saaledes søgt af de tilgrændsende Sogne, at hans Nærværelse blev ønsket paa mange forskellige Punkter, at han saaledes kunde blive dragen til mange forskellige Sogne bort fra sin Menighed, saaledes kunde det paa den anden Side tænkes, at forskellige Medlemmer i samme Menighed kunde slutte sig til forskellige Præster, og alle disse erhvervede derved Ret til at fordre den selsamme Kirke aabnet og tagen i Brug af mange forskellige Præster fra Omegnen. Dette mener jeg rigtignok er vanskeligt at forene med nogen god Samsundsorden. Jeg kan her henvise til, hvad den daværende Kultusminister, ved hvem selve Loven om Sognebaandets Løsning er udkommen, udtalte (Landstingstid. f. 1858 S. 864—65): „Det kan jo ikke nægtes,“ siger han, „at da der er Mulighed for, at Enkelte af Menigheden kunde have sluttet sig til een Præst og andre til en anden, kunde der blive Spørgsmaal om en saadan Afbenyttelse af Kirken af flere smaa Kredse, hvilket let vilde kunne fremkalde en høj Grad af Forvirring i den hele Tilstand i en saadan Menighed.“ „Jeg troer ogsaa, at en saadan Frihed vilde meget let komme til at virke i høj Grad skadeligt paa den Menighed, for hvilken den selvvalgte Præst iøvrigt var Sjælesørger, saavel som for ham selv tillige.“ „Jeg troer, at man derved kun vilde hve et forholdsvis meget ringe Bidrag til det Gode i den Frihed, som er givet ved Sognebaandets Løsning, men derimod vilde fremkalde saadanne Misligheder og Vanskeligheder, som maastee i en meget høj Grad vilde bevirke en Opposition og bringe